

Velike demonstracije za republiko v Španiji

4000 demonstrantov v Madridu
vzklikalo proti kralju in nava-
tilo na kraljevo palačo, to-
da policija je preprečila na-
pad. Bivši premijer Guerra
se je izrekel proti kralju

Madrid, 28. febr. — Okrog
4000 demonstrantov — mnogi
med njimi so nosili rdeče zasta-
ve — je včeraj korakalo po uli-
cah Madrida v velikih demon-
stracijah za republiko. Bili so
delavci in študentje in iz njih-
ovih vrst so neprenehoma grme-
li klici: "Dol s kraljem Alfon-
som, dol s monarhijo, živele re-
publike!"

Demonstrantje so končno na-
merili korake proti kraljevski
palači, tam pa so našli na mo-
no policijske kordone, katerih
niso mogli prebiti. Štiri ure so
kralja izgreli in spopadi s po-
licijo na Plaza del Oriente prav-
no kraljevo palačo, nakar so
demonstranti izšli svoje o-
gorčenje nad Burbonci s tem, da
so navallili na kavarno, ki nosi
ime kraljice Kristine — matere
sedanjega kralja, ki je umrla
pred enim letom — in razbili vsa
okna tamkaj. Okrog dvajset de-
monstrantov je bilo aretiranih.

Druge demonstracije proti
kralju so bile v gledališču Car-
nava, kjer je 3000 oseb ališalo
prvi svobodni govor od leta
1923. Govornik je bil Sanchez
Guerra, bivši premijer in star
odliten konservativec, toda ne-
mahljivi nasprotnik diktature
generala Primo de Riverre. Gu-
erra se ni izjavil direktno za re-
publiko, rekel pa je, da kralju
ne bo več služil.

"Jaz še nisem republikanec,
znani pa moram, da sem iz-
gubil zaupanje v kralja in krom-
n kakor vidim, je vsak pošten
lovek v Španiji republikanec",
je dejal stari Guerra. "Kralj je
bil, ne Primo, ki si je izvolil puč
leta 1923, zato danes odprto iz-
javljam, da ne bom nikdar več
lužil kralju Alfonzu".

Te besede starega monarhista
so izzvale gromovit aplavz med
republikanci in Guerra se jim
je galantno poklonil, dočim so
monarhisti boleče molčali.

Zunaj pred teatrom je bilo pa
4000 ljudi, ki niso mogli notri in
so z glasno demonstracijo proti kral-
ju. Klici "Živele republika" so
neprenehoma odmevali iz velike
mnovice.

KOOPERACIJA S POD- JETNIKI

Glasi unijske igralcev naglaš-
da je nemogoča

New York. — (F. P.) — No-
va strategija vzajemnega sode-
ljanja organiziranih delavcev
in delodajalcev, katero posebno
naglašala William Green, predsed-
nik Ameriške delavske federacije,
in nekatere krojaške unije,
nemogoča, trdi urednik gla-
silnice Actors Equity unije v član-
ku, ki je bil priobčen v febru-
rski številki.

Prednik pravi, da ni še nik-
dar noben podjetnik pristal pro-
stovoljno na zahteve delavcev in
jih je vselej skušal pobiti, ako
je bila le prilika za to. Podal se
je v slučaju, ako ni bilo dru-
ga izhoda iz situacije in je pri-
nal zahteve, ker je bil v to pri-
ložen.

Unija igralcev, ki se v sploš-
nem smatra za nekako aristo-
kratično asociacijo, se ne strmu-
je zvez s delavskimi unijami kot
rudarska, tiskarska in druge
in prav nič ne zaupa naklonje-
nosti delodajalcev, ki jo včasih
pogovarjajo, da tako pridob-
de za svoje namene.

Chicago se podraži čiščenje
obleke

Chicago. — Organizacija last-
nikov čistilnic in likalnic oblek
je sklenila zvišati cene čiščenja.
Čene bodo zvišane enkrat v
marcu.

Vedno več mehaničnih ro- botov na trgu

Chicago. — Pred nekaj dne-
vi je bila v Sherman hotelu
razstava novih avtomatov
ali robotov, ki jih sprošča s
novcem in potem ti postrežejo
s čimerkoli. Industrija, ki iz-
deluje te mašine, se danes
razteza po vsej deželi in vklju-
čuje tristo kompanij, ki pose-
dujejo 50 milijonov dolarjev
kapitala. Med novimi roboti
je tudi stroj, ki očisti čevlje,
vrne drobiž in na koncu reče
s človeškim glasom "Hvala."

Kaos v tekstilni industriji

Tekstilci v južnih državah grade
nove tovarne v zvezi nadproduk-
cije

Marion, N. C. — (F. P.) —
Anarhija v proizvodnji pod se-
danjim ekonomskim sistemom
je nanovo ilustrirana v tekstil-
ni industriji, kot kažejo stati-
stične številke, katere je izdal
zvezni trgovski departament.
Medtem ko tekstilni tovarnarji
tožijo o nadprodukciji in znižan-
ju cen tekstilnim izdelkom,
statistično poročilo govori, da
se je v prejšnjem letu zgradilo
več tekstilnih tovarnov kot l.
1928.

Dočim se hiti z gradnjo no-
vih tovarnov v tej konkurenčni
industriji, delajo v nekaterih
tekstilnih podjetjih ponči in
podnevi. To je tudi vzrok, da
je mnogo tekstilnih družb v no-
voangelskih državah na robu
propada in da jih je mnogo
bankrotiralo v prejšnjem letu.
V splošnem je proizvodnja tek-
stilnih izdelkov zelo narasla v
zadnjih letih.

Preteklo leto je bilo samo v
državi Severna Karolina zgra-
jenih 40 novih tekstilnih tova-
ren in 32 v Južni Karolini. Naj-
večja tovarna je bila zgrajena
v Atlanti po Goodyear Rubber
Co.

Tovarnarji obračajo svoje oči
na inozemske trge, da razpeta-
do blago, ki ga ne morejo pro-
dati v Združenih državah. Šest
odstotkov proizvodnje tekstilnega
blaga se je v prejšnjem letu iz-
vozilo v inozemstvo. Sedaj išče-
jo trge v raznih evropskih drž-
avah in na Japonskem, kjer
jim pa grozi ostra konkencija
od strani domačih tekstilnih
podjetnikov.

Največ tekstilnih izdelkov je
dosedaj izvažala v inozemstvo
Velika Britanija, ki ima to in-
dustrijo dobro organizirano.
Britski kapitalisti bodo gledali,
da jih Amerika ne izpodrine iz
trgov na Kitajskem, Japonskem
in Indiji.

Ostra konkencija svetovnih
tekstilnih družb pomeni znižan-
je mezd ameriškim delav-
cem. Isto velja za tekstilce v
drugih državah, vsem pa grozi
nestalno delo in brezposelnost.

Glasi tekstilnih tovarnarjev
"Wool and Cotton Reporter"
priporoča ustanovitev posebne
agencije, iz katerega bi se de-
nar porabil za pridobivanje no-
vih trgov za ameriške tekstilne
izdelke v inozemstvu.

Konkencijo v tekstilni in-
dustriji bo morala upoštevati
Ameriška delavska federacija,
ki je podzela kampanjo za or-
ganiziranje tekstilcev v južnih
državah.

Galli-Curci izžvižgana v Buda- pešti

Budapešta, 28. febr. — Ame-
lika Galli-Curci, glasovita sopra-
nistka metropolitne opere iz
New Yorka in prej v čikaški o-
perji, je bila sinoči izžvižgana
v tujakšinem opernem gledališču,
ko je petla "Traviato". Rabuka
v gledališču je bila grozna in je
policija je preprečila še večji
skandal. Kraval so izzvali mad-
farski listi, ki so napadli pevko
radi njene visoke plače in pisali,
da so bili delavci zadovoljni s
razmerami v njegovi tovarni.

Vsem podržavljanom, ki demonstrirajo, grozi deportacija

Bedasti komunisti, ki izzivajo
policijo, spravljajo tujerodne
delavce v nevarnost; nove are-
tacije v Chicagu

Chicago. — V četrtek je čika-
ška policija vpadla v tri zboro-
valne prostore komunističnih
organizacij in aretirala deset
moških in žensk, ki so priznali,
da niso državljani. Izročeni so
bili zvezni oblasti, ki jih bo-
do skušale deportirati iz Ame-
rike. Zakon dovoljuje to postop-
panje in vsak inozemski delavec,
ki ni državljan, lahko pride v
nevarnost deportacije, če ga za-
lojijo pri kakih izgrelih ali spo-
datih s policijo.

Aretacije so bile izvršene v
glavnem stanu Trade Union
Unity League, 2021 W. Division
st., dalje v dvorani 3183 S. Hal-
sted st. in v People's Halli, 2467
W. Chicago ave., kjer je polici-
ja preprečila predvajanje so-
vjetskega filma "Car Ivan Groz-
ni".

Histerija zmešanih glav, ki
izkoriščajo brezposelnost sirom-
akov za svojo politično rekla-
mo, je provocirala histerijo vod-
stva policije, ki komaj čaka na
take incidente, da pokaže svoje
"junaštvo" s brutalnim pretepa-
njem goloroki revežev. Na obeh
straneh je enaka stopnja men-
talitete, posledica obeh histerij
pa je, da trpe siromaki, katere
njihov bedni položaj žene do
obupa.

Woll govori socialistom

Zanikal je očitke, da Ameriška
delavska federacija diskrimi-
nira zamorce

New York. — (F. P.) — Mat-
thew Woll, podpredsednik Ame-
riške delavske federacije, je bil
gost socialistične stranke in je
govoril na njihovem sestanku v
Debovem auditoriju v People's
House. V svojem govoru je raz-
kladal filozofijo Ameriške de-
lavske federacije in njeno tak-
tiko, ki jo zagovarja v delavskih
vprašanjih. Sestanku je predse-
doval A. L. Shipplacoff, ki je ta-
koj v začetku pojasnil, da zboro-
vanje nima namena, da bi se na-
sprotna mnenja, ki jih zastopa-
ta soc. stranka in Ameriška de-
lavska federacija, izravnala in
zblžala.

Woll je naglašal smernice A-
meriške delavske federacije, ki
nima moči, da bi prisilila med-
narodne unije v akcijo proti ni-
hovim volji. To je vzrok, je dejal
Woll, da se federacija ni nikdar
izrekla za samostojno delavsko
politično stranko.

James Oneal, urednik soc. li-
sta "New Leader", je pokazal na
majhen odstotek organiziranega
delavstva v Ameriki in na disin-
tegracijo nekaterih starejših un-
ij: unije steklarskih, jeklar-
skih in tobačnih delavcev. Rekel
je, da politična filozofija Ame-
riške delavske federacije meji
na anarhizem in sindikalizem.
Zagovarjal je stališče, da bi se
morala federacija zavzeti za a-
gresivno taktiko na industrijs-
kem, političnem in kooperativ-
nem polju.

Woll je odgovoril Onealu in
drugim, da se ima Ameriška de-
lavska federacija v prvi vrsti
boriti proti mehanizaciji v in-
dustriji in da je njena glavna
zahteva skrajšanje delovnika v
vseh strokah. Neprilike, v kate-
re so zabredle steklarske, jeklar-
ske in tobačne unije, imajo iz-
vor v njihovih organizacijah in
ne v federaciji, ki ne more biti
odgovorna za aktivnosti v med-
narodnih unijah. Zanikal je oči-
tek, da Ameriška delavska fede-
racija vodi diskriminacijo proti
zamoriskim delavcem in da se ne
briga, da bi jih organizirala.
Glede unije postrežkov je dejal,
da jim bo izdan čarter medna-
rodne unije kakor hitro bodo po-
kazali voljo za stabiliziranje
svojih lokalnih unij.

RUSKI RABIN- CI BRANJO SOVJETE

Židovski duhovni, radi katerih
se svet razburja, da bodo u-
streljeni, izjavljajo, da imajo
danes več svobode

Moskva, 28. febr. — Vrhovni
židovski rabin Menakim Glus-
kin, ki je na čelu važne židovske
verske občine v Minaku, in šest
nižjih rabinov je včeraj obja-
vilo v "Izvestijih" pismo, v ka-
terem — protestirajo proti pro-
testom verskih krogov v inozem-
stvu glede verskih persekucij v
Sovjetski uniji.

Pismo rabinov je naslovljeno
na židovske vernike vsega ave-
ta, katere svari, naj se ne raz-
burjajo radi raznih poročil o po-
ložitju v Rusiji, ki niso resnična.
Gluskin priznava v pismu, da ju-
dovstvo — kakor druge vere —
izgublja pristaje v Rusiji valed
silne protiverske kampanje, to-
da persekucij ni. Noben rabinec
se ni bil usmrčen ali ogrožen s
eksekucijo.

Kakor patriarh Sergij v ime-
nu pravoslavne cerkve, tako tu-
di rabin Gluskin izjavlja v i-
menu judovskih občin, da rabin-
ci in ostali židje, ki so v zaporu,
niso kaznovani radi svoje vere,
temveč radi protivosvjetske poli-
tike. Gluskin pravi dalje, da i-
majo židje danes več svobode v
Rusiji kot so imeli pod carjem;
prej so trpeli valed pogromov, a
sovjetska vlada je odpravila po-
grome. Končno Gluskin ostro
napada papeža v Rimu in prote-
stantovske škofo, ki se vitkajo
v verske zadeve ruskega pravi-
vaštva in s tem poslabšujejo
itak že slabe razmere vernih ži-
dov in kristjanov.

Potres namočil polje

Brawley, Cal. — Veliki nasadi
sladkih buč (cantaloupe) v Im-
perial Valley v Kaliforniji so bili
zadnje srede namočeni valed po-
tresu. Posebni sunki so odprli
tla, iz katerih so bruhli majhni
curki vode, ki je dala vsemu po-
lju pet palcev moče. 160 akrov
polja je bilo namočenega. Last-
niki nasadov so seveda zelo ve-
seli.

Nogavičarji nadalju- jejo s piketiranjem

Aretacije stavkarjev so poneha-
le. Delavke obsojene v zapor

Easton, Pa. — (F. P.) — A-
koprav je bilo v dolgoletni stav-
ki nogavičarskih delavcev pri
Nazareth Hosiery Co. aretiranih
preko petdeset stavkarjev in
je bila izdana injunkcija pro-
ti njim, se masno piketiranje to-
varne nadaljuje. Aretirani stav-
karji se bodo morali zagovarja-
ti pred porotniki na obtožbo "iz-
gredov in nespodobnega obna-
šanja".

Piketi prepevajo ameriško na-
rodno himno in nazivajo stavko-
kaze z njihovimi pravnimi prim-
ki, toda ker jih pušči na miru
in ne postopa več tako nasilno
proti njim kot je v začetku stav-
ke. Vzrok za milostno postopa-
nje bo najbrž v aferi devetih
delavk, ki so bile obtožene ne-
spodobnega obnašanja in obso-
jene v zapor brez porotne obrav-
nave.

Zadeva teh delavk se bo obra-
vnavala pred državnim vrhov-
nim sodiščem. Od odloka tega so-
dišča je odvisno, dali bo zadeva
prišla pred zvezno vrhovno so-
dišče. Delavke so bile pred krat-
kim izpuščene iz zapora, ko je
bila za nje položena kavelja.

Ta slučaj je vzbudil splošno
pozornost v delavskih krogih,
ker je od njega odvisno bodoče
postopanje kompanijskih sodni-
kov, ki izdajajo injunkcije v pri-
log družb v industrijskih spo-
rih.

Upton Sinclair obsoja komuniste

Los Angeles, Cal. — Upton
Sinclair, svetovno znani de-
lavski pisatelj, je te dni izja-
vil, da je početje komunistov
v San Franciscu in Los An-
gelesu — ki so razbili shode
ruskega socialista Viktorja
Černova — idiotsko in škanda-
lozno. "Z njihovega lastnega
stališča je to, kar počenjajo,
največja blaznost," je rekel
Sinclair.

Protisovjetska pro- paganda v Ameriki

Cerkvene organizacije se zdru-
žujejo za boj proti sovjetski
vladi

New York. — (F. P.) — Dve
vodilni ameriški ateistični orga-
nizaciji, Ameriška asociacija za
napredek ateizma in organizaci-
ja svobodomislecev, sta se dogo-
vorili, da se pridružita akciji
"Priateljstvo Sovjetske unije", ki
sklucuje protestni shod proti ver-
ski križarski vojni, ki so jo za-
čele razne cerkvene organizacije
proti sovjetski vladi radi njene
protiverske kampanje.

"Organizirane verske sile v
Ameriki", je dejal Charles
Smith, predsednik asociacije a-
teistov, "skupno s aličnimi or-
ganizacijami v Evropi so dvig-
nile velik krik radi takovane
persekucije religij v Sovjetski
uniji in pritiskajo na vlado
Združenih držav, da podzame
akcijo proti komunistični vladi.
Ta gornja je v soglasju s principi
klerikalcev akoci vse zgodovin-
ske dobe. Voditelji klerikalcev
skušajo namajskati javno mne-
nje v Ameriki in Evropi, da po-
zvoze krizo, ki lahko dovede do
vojne, v kateri naj bi bilo umor-
jenih na milijone ljudi v svrhu
pojačanja klerikalizma."

"Priateljstvo Sovjetske unije"
sponsorirajo izlet v Rusijo, ki se
vrši v sredi aprila. Stroški poto-
vanja so \$250 za osebo. Ta vo-
ta vključuje vse stroške štirite-
denskega bivanja v Rusiji, da se
izletniki prepričajo na lastne oči
o napredku, ki je bil storjen v
času, ko je komunistična stranka
na krmilu vlade.

Kongresnik Kunz oproščen

Chicago. — Kongresnik Stanley
H. Kunz in njegov sin Stanley
Jr., ki sta bila obtožena, da sta
nekemu Poljaku prodala policijs-
ko službo za \$400, sta bila v
četrtek oproščena pred sodiščem.
Izjavila sta, da je bil prejeti de-
nar posojilo in tožilstvo ni
moglo ovreči te izjave.

Izvajanje zakonov za varstvo rudarjev

Unijski uradniki pravijo, da
premogarski operatorji kršijo
državne zakone

Harrisburg, Pa. (F. P.) — U-
radniki rudarske unije v treh
distriktih na polju antracita in
tajnik UMWA Thomas Kennedy
so naslovili protest na državni
rudniški departament radi nez-
dajanja zakonov za varstvo ru-
darjev v premogovnikih.
Družbe se ne brigajo za
zdravje rudarjev in se upirajo
instalaciji ventilacijskih stro-
jev, ki so potrebni za prezrač-
jeve podzemskih prostorov. Sla-
ba ventilacija povzroča rudar-
sko nadubo in druge pljučne bo-
lezni, ki kradjajo življenje ru-
darjem.

Državni inspektorji so zelo
površni pri svojem delu, pravi-
jo unijski uradniki v svojem
protestu, ker protektirajo pre-
mogarske operatorje bolj kot
rudarje. Kadar jih rudarji o-
pozore na kršenje postav za
varstvo rudarjev, iščejo razne
izgovore, ukrenejo pa ničesar.
Mnogo nesreč in bolezni se bi
lahko preprečilo, ako bi družbe
bolj skrbjele za varstvo rudar-
jev.

SOLIDARNOST DELA VSTVA V KANADI

Ameriško delavstvo bi se lahko
mnogo naučilo od kanadskih
tovarišev

New York. — (F. P.) — V
Ontariju, na drugi strani ame-
riške meje, dobro opravljajo
posle v delavskih zadevah, je de-
jal Carl Holderman, organiza-
tor Hosiery Workers unije in
podpredsednik državne delavske
federacije v New Jerseyju, ki
je obiskal Kanado, da študira
delavsko gibanje.

Holderman je bil pozvan v
Hamilton, Ont., da pomaga pri
organiziranju nogavičarskih de-
lavcev, ki so zastavkali pri Mer-
cury Hosiery Co., ko jim je
družba hotela vailiti "yellow
dog" pogodbo. Ko je dospel
tja, je našel stavarke že orga-
nizirane v močni uniji. Pri or-
ganizacijskem delu so jim pri-
skočili na pomoč unijaki vodite-
li drugih strok, ko so ališali, da
so se nogavičarji upli paši
pogodbi.

Novica o uspešni stavki no-
gavičarskih delavcev se je hitro
razširila v drugih tovarnah v
provinci Ontario. Holderman
je bil v kratkem času poplavljen
s povabili, naj govori na shodih
nogavičarjev, ki so željni pri-
stopiti v unijo. Pred svojim po-
vratkom v Paterson, kamor je
bil poklican, da pomaga pri re-
šitvi ondotne situacije, se mu je
posrečilo organizirati delavce v
tovarni Real Silk Co. v Hamilto-
nu in pri Allen-A Co. v Hano-
verju. Obe tvrdki sta vodili o-
stro bitko proti unijakim delav-
cem v svojih tovarnah v Zdu-
ženih državah s pomočjo sodišč
in policije.

Holderman je priporočil dr-
žavni delavski federaciji, naj
pošlje v Kanado stalnega or-
ganizatorja. Situacija v Kanadi
je povsem drugačna kot v Zdu-
ženih državah in v par mesecih
bodo vsi tekstilni delavci orga-
nizirani v unijah, ako se fede-
racija zavzame za stvar, je de-
jal Holderman. Delavci se radi
odzovejo pozivu za organizira-
nje unije, ker vedo, da je orga-
nizacija najboljša jamstvo za
dostojne mezde, krajši delovnik
in človeške razmere v delavni-
cah. Vse strokovne unije so
pripravljene prisločiti na po-
moč neorganiziranim delavcem,
kakor hitro se pri zadnjih po-
javi želja za organizacijo.

"Ameriški delavci bodo mo-
rali spoznati," je dejal Hold-
erman, "da je politična delavska
akcija važen faktor pri predlo-
žitvah svojih zahtev. Kanad-
ski unijasti, so to spoznali že
pred leti in vedo, da je solidarnost
delavstva v vseh ozirih ne-
obhodno potrebna za uspešen
boj in zmago.

KOMPAJNSKE PRODA- JALNE IN RUDARJI

Rudarji revoltirali proti izkori-
šcanju

Moundsville, W. Va. — (F. P.)
— Tipično zlo kompanijskih pro-
dajal in premogovnem polju
West Virginije je prišlo na sve-
tlo v preiskavi veleporote, ki je
obtožila Palsley premogovno
družbo, ker je silila rudarje, da
so morali kupovati svoje potreb-
ščine v kompanijski trgovini.
Tožbo proti kompaniji so vložili
trije rudarji, ki so bili odslovlje-
ni od dela, ker niso hoteli kupu-
vati svojih potrebščin v družbini
prodajalni.

Več sto rudarjev je pred par
dnevi odšlo na stavko pri Pals-
ley Coal Co., ker jim je znižala
mezd.

Posebna ječa za mokre grobnike!
Minneapolis, Minn. — Držav-
na zveza okrajnih komisarjev v
Minnesota priporoča, da se agra-
di posebna ječa za osebe, ki kr-
šijo prohibicijo. V okrajnih je-
čah ni več prostora za te grobnike.

Vesti iz Jugoslavije

Prevelika zaupljivost se vedno hudo maščuje

(Izvirno)

Vedno imamo slučaj, da lahko ljudstvo nasleda raznim sleparjem, goljufom in tatovom in je menda še vedno premalo razumevanja, da se ljudje ne morejo navaditi, da ni vsakdo pošten, ki se za poštenega dela. 15. decembra lanskega leta je nekdo Alojzij Oman ukradel Marjiti Preš, trgovki v Gorjanih na Gorenjskem ročno torbico, v kateri je imela približno deset tisoč dinarjev v gotovini in en zlat prstan v vrednosti 150 Din. Oman je že znan tat in je bil že neterokrat kaznovan. Ukradeni denar je prišel kar na debelo za pravljati. Kjer je pa denar, tam so tudi punce. In je prišel Oman k neki lepi Ivanka, ki je proslila, da mu shрани denar, menda okoli 4.500 dinarjev, za plačo pa ji je obljubil 100 din. Lepo ji je govoril. Dejal ji je, da ne sme nihče vedeti, da ima on denar. Zato ga naj varno skrrije. On pa je strašno pošten človek in še nikdar ni imel opravka s sodnijo ali policijo.

Ljudje so lahko verni, punce še bolj. In Ivanka je vse to verjela. Kar zasmejal se ji je, ko ji je rekel, da dobi 100 dinarjev samo zato, da mu shрани denar in niti malo ni pomislila, ali je denar, ki ga ji tujec daje v skrivališče, pošten ali ne. Spravila je vseh 4500 dinarjev v majhen kurji hlev; prav globoko ga je zakopala.

Omana so dobili v roke. Izvovali so, da je nekje moral ukrasti večjo gotovino, ker je tako potratno živel, veseljačil po gostilnicah in dajal za plačo. Prišel je pred sodnika in tam je tatvino priznal. Prosil pa je, da se mu naj odmeri majhna kazen, češ, da je to storil v veliki bedi in pomanjkanju (!): — No, pa njegov bedni položaj ni nič zalegel. Može je nepoboljšljiv grešnik, ki še druge zapeljuje in jih spravlja v nerodne situacije. Tako je bilo tudi z nespametno in lahkoverno Ivanka. Omana so chodili na 2 leti težke ječe, po prestani kazni pa bo ostal še nadalje v zaporu, da se bo navadil spoštovati tujo lastnino.

Zelo pa se je razočarala lepa Ivanka, ki je Omanu spravila denar in zato dobila 100 dinarjev honorarja. Sodišče jo je obsodilo na 14 dni zapore, ker je denar prikrila. Plačati pa bo morala še 1000 dinarjev globe.

Ivanka se je rotila in togotila proti temu, da bi plačala, toda vse ji ni nič pomagalo. Odsedeti bo morala 14 dni ter plačati tisoč dinarjev. Lahkovernost in prevelika zaupljivost se hudo maščuje in to si bo zapomnila Ivanka za vse svoje življenje dni.

Stiri leta zaprt po nedolžnem

Ze prav mnogokrat se je zgodilo, da je koga zadela nemila usoda, da je sedel po nedolžnem v zaporu, pravi krivec pa se je lepo sprehajal na svobodi. Taki slučaji se zgodijo neredkoma v vojnem stanju, prav gosti pa so tudi v mirni dobi.

Tako imamo tudi v Jugoslaviji tako zgodbo, ki se je šele pred dnevi razčistila in se izvedelo za čisto resnico.

Koncem leta 1925 je bila v Vukotini pri Gornjem Milanovcu ubita posestnica Jelenka Grujović. Nekega dne je proti večeru podila svinje iz svojega sadovnjaka. Naenkrat se je začel iz teme strel. Kmetica Jelenka se je težko ranjena zgrudila in čez nekaj ur umrla.

Umora so osumili njenega zeta Momirja Jovanovića. Ta se je takrat edini nahajal v hiši. Pravega dokaza proti njemu ni bilo, toda razne okoliščnosti so ne srečnika spravile do obsodbe. Obsojen je bil, da je izvršil umor nad Jelenko Grujović z 16letni težke ječe z okoli na nogah.

Nesrečni Momir je težko prenasl usodo v ječi. Odsedel je že štiri leta, vedno na istem prostoru, vedno ob isti hrani, z okoli na nogah in z zavestjo, da je nedolžen, ker on ni umoril Jelenke. Morda bi sedel Momir še preostalih dvanajst let, da se v zadnjem času ni zgodilo nekaj, kar je pojasnilo umor pred štiri leti.

Ze pred sodiščem so sosedje pravili, da dvomi, da bi bil Momir morilec. Toda dejstvo, da

Jelenka ni živila v posebnem prijateljstvu z Momirjem, je zbiralo indicije proti Momiru, češ, da je on imel interes na tam, da spravi Jelenko s sveta. Tudi grozil ji je Momir večkrat. Ljudski glas pa je šel dalje in leta so razjasnili grozno resnico. Ze takrat se je govorilo, da z umorom ni v redu. Obmejni stražnik Milivoje Belić se je namreč — sam izdal, in povedal svojemu prijatelju, da je poprej, ko še ni bil v obmejni straži, — sodeloval pri umoru Jelenke. Zaupal mu je, da je kmet Radić najel njega in še nekega Dimitrija, naj bi ubila Jelenko. Dal jima je celo 10.000 Din. Jev, samo da bi se rešil svoje upnice. Umora pa nista izvršila ta dva, ki sta bila najeta in ki sta za umor sprejela deset tisoč dinarjev, pač pa neki Milan Belić, brat omejnega stražnika. O celi zadevi so sedaj zvedele oblasti. Aretirali so takoj Milana, Milivoja Belića in Dimitrija. Dimitrija je v zaporu umrl, pred smrtjo pa je izpovedal, da je kriv Jelenkine smrti in da je nesrečni Momir po nedolžnem v zaporu.

Momir je bil končno sedaj po ponovni razpravi oproščen in izpuščen iz ječe, kjer je predsedal štiri dolga leta. Proti bratoma Milivoju in Milanu Beliću pa ni pravih dokazov, kar sama zaničala vso krivdo, vendar je ostal Milan še nadalje v preiskovalnem zaporu, da se doženejo vse podrobnosti o umoru.

Težko je dosegla uboga Momira ta nesreča. Pred štirim leti so se ločili z domačimi. On je šel v ječo, uklenili so ga v težke verige in trpel je po nedolžnem. Žena in otroci njegovi so se razkropili po svetu. Iskati so šli za službo. Nihče ne ve, kje se nahajajo. Momir se je vrnil v svobodo, a vesel je ni. Nima žene, nima otrok, ječa pa mu je pustila vidne znake, na duši in telesu. Sedaj, ko je v svobodi, siromak, ne ve, ne kod ne kam.

Trgovina z belim blagom še vedno cveti

Ljubljana, začetkom febr. Najzlostnejša posledica človeške civilizacije je brezdvoma trgovanje z ljudmi, suženjstvo, ki more biti le najnižji in najpogostejši izdelek človeške moči in misli.

Vsi vekovi človeške civilizacije so se počeli s trgovino z belim blagom, to je s trgovino z dekleti. Tudi dvajseto stoletje ima na vesti zločine in navade starih časov in kljub prepovedim in posebnim zakoncem, se še prav mnogokrat zgodi slučaj trgovine z dekleti. Južne države so za te trgovce najbolj privlačne dežele in zato je več kot velikokrat slučaj, da je baš v takih deželah toliko primerov ugrabljenja, zvođenja in trgovine nedolžnih in lepih mladenk, katere potem odpeljejo v različne javne hiše v naslado bogatemu kapitalističnemu sloju.

Jugoslavija se, kar se trgovine z belim blagom tiče, mora "pohvaliti", kajti v državi kar mrzoli takih trgovcev in zvođenj, ki stoje na preži in izrabljajo socialne razmere in bedo prebivalstva v svoje zlobne namene in odpeljujejo pod različnimi pretekami neizkušene devojke.

Trgovina z belim blagom je v Jugoslaviji strogo prepovedana, toda vsesploje je slučajev, ki dokazujejo, da kljub prepovedi siljajno cvete ta umazani posel. Pred nekajimi dnevi so zopet odkrili v Vojvodini široko razpeto mrežo trgovcev z belimi sužnjami, katerim pa so njihove zločinske namene še ob pravem času preprečili. Tudi ta tolpa je kakor vsaka, izvrševala svoj gnusni posel zelo sistematično in skrajno previdno, da ji ne bi prišle oblasti na sled. Deklogrog je imela ta tolpa po vsej Vojvodini.

V Bačkem Gradistu so odkrili majhno organizacijsko "centralo" trgovcev z belimi sužnjami. Voditelj te bande je že v zaporu. Aretirali pa so tudi neko Heleno Kokeny, lastnico nekega razupitega nočnega lokala, ki je hotela pridobiti tri mlade devojke za neki nočni lokal v Pančevu. Zenska je dekleta že pregovorila in so bile vse tri že pripravljene za pot. Prav tedaj, ko so hoteli na svoje novo mesto, jih je zalotila policija, ki

je bila o tem informirana, in je izdala za zvođenico in vsemi tremi devojkami tiralo. Kokeny je slutila, da so ji za petami, zato je izstopila eno postajo pred Novim sadom ter odšla peš v Kacs. Tiralo pa je dospela tudi tja in so bile vse štiri takoj aretirane. Pri zaslišanju so dekleta izpovedale tole: Kokeny jim je obljubila, da jim bo preskrbela dobre službe. Bile so brez zasluga in so iskale dela, da se prežive. Zvođenica jim je slikala prav v pestrih barvah novo službo, ki seveda ne bi bila — v nočni beznici.

Ta aretacija pa je povzročila med trgovci z belim blagom pravečo zmešnjavo. Oblastem se je s tem posrežilo odkriti celo bando, katere niti so vodile v Kinko, Bečkerek, Sento in druga vojvodinska mesta. Agentinje te nečloveške tolpe so bile v glavnem ciganke. Seveda pa so bile udeležene pri celi aferi še druge osebe, katerih imen pa policija zanemara še ne izda. Izgleda pa še, da pridejo v kratkem na dan vse gnusobe tega umazanega posla trgovcev z dekleti.

Katastrofa jugoslovanskega tovornega parnika

(Izvirno.)

Ljubljana, 10. febr. 1930. Iz Beograda so prispele vesti, da se je ponesrečil ob portugalski obali jugoslovanski parnik "Daksa", ki je bil naložen z velikim tovorom in je šel 37 mostov. Parnik je bil last "Dubrovačke plovidbe". Uslužbenih pa je bilo tudi mnogo naših ropakov iz okolice Splita. Posledni vihar je brzkone uničil celokupni brod z vso posadko.

Med svojci ponesrečenih mornarjev je zavladala velika potrost. Na agenciji "Dubrovačke plovidbe" je vse polno ljudi, ki nestrno pričakujejo poročil o nesrečni "Daksi". Izgleda namreč, da ladji ni mogel nihče priti na pomoč, ker je razsajal tako hud vihar.

Parnik "Daksa" je bil na potu iz Splita v Anglijo. 27. januarja so ladje, ki so se pred viharjem uzele klice na pomoč. Klici so bili oddani iz krova ladje "Daksa". Od tega dne pa se je izgubila vsaka sled o ponesrečenih. Merodajni krogi potrjujejo, da se je ladja ponesrečila, z njo vred pa vsa posadka.

Posadka ni bila zavarovana. Pač pa je bil zavarovan tovor na ladji "Daksa". Rodbinski člani ponesrečenih mornarjev prejmejo zato samo 200 do 300 dinarjev mesečne rente.

Monopol na kinogledališče v Ljubljani. — 28. januarja je kupila takozvana napredna "Zveza kulturnih društev" najlepši in največji kino v Ljubljani, "Kino Ljubljanski dvor". V Ljubljani obstajajo trije kinematografi. To je kino Matice, kino Ideal in prej imenovani kino Ljubljanski dvor.

Zveza kulturnih društev ima sedaj monopol na kinogledališča v Ljubljani in nudi ljubljancem filme, kakršne kakovosti sama to hoče.

Filmska produkcija iz svetovnega trga je pestra, to se pravi, obilo dobrih, a še več slabih filmov vsebuje. Tako imamo grandiozne brez in tudi tendencične filme. V državi so zabranjeni vsi tendencični socialni filmi, in pripuščeni so največ samo razni cowboyski in zločinski ter taki s pikantnimi vsebinami. Ljubljanci imajo, kar se filmov tiče res malo izbire. Morda bo Zveza kulturnih društev sedanj kaj drugega ukrenila in res nudila nekaj prvovrstnega in umetniško dovršenega?

Delavstvo in otroško zavetišče v Beogradu. — V nedeljo 9. februarja so v Beogradu otvorili prvo občinsko delavsko in otroško zavetišče. Otvoritev so prisostvovali beograjski župan inž. Savčić, zastopnik ministra za socialno politiko in zastopniki raznih delavskih organizacij in humanitarnih korporacij. V finančni zakon iz leta 1922-23 je bil sprejet člen 110, kateri je dal temelj za ustanovitev vseh delavskih socialnih in humanitarnih ustanov. Po sedmih letih končno so se videli potrebo, da je vendar treba dati proletariatu vsaj malo zavetišče in bedni delci majhnih zavetišč dom. Delavsko zavetišče ima prostora samo za 240 delavcev. Ej, kako počasi meljejo človeški mlini!

GLASOVI IZ NASELBIN

Kdo naj odredi primorske Slovence?

Milwaukee, Wis.

Fašizem nima nobene opore tam, kjer količkar diši po demokraciji in napredku. Za dokaz naj služi Anglija. — Ko je pri zadnjih volitvah na Angleškem prišla na krmilo delavska stranka s tako veličastno zmago, je ministrski predsednik Ramsay MacDonald takoj opozoril Mussolinija, naj da več svobode in pravice manjšinskim narodom. Dasi ni Slovan, se je potegnil za pravice slovenskih trpinov na Primorskem. S tem je jasno pokazal, da bi rad tudi pomagal, ako bi imel več moralne opore v Evropi in Ameriki.

Torej rojaki, kaj sledi iz tega? Da moramo podpirati take moške kot je MacDonald in tako stranko, katere ga je postavila v ministrstvo in s tem bomo več pomagali primorskim Slovincem, kakor tudi sami sebi in vsem ostalim trpinom širom zemeljske obale. Tudi med Slovenci smo imeli in imamo še moške, idejami kot je MacDonald, toda namesto jim pomagati in jih podpirati, raje oviramo njih plemenita dela in potem kričimo v javnosti, da niso uspešni s svojim dobrim delom.

Spominjam se sedaj vseh onih dni, ko se je organizirala organizacija JRZ. Kako so se slovenski klerikalci odklikovali v oviranju, denuncijantstvu in intrigarstvu. Namesto da bi nam pomagali in prili na pomoč, da bi kot celokupen narod izrabili tisti zgodovinski trenutek v prid primorskim Slovincem, odnosno vseh Jugoslovancem, so raje hodili k federalni vladi v Washington in v druge kraje k ameriškim oblastem denuncirati najbolj aktivne in požrtvovalne rojake, katerim so bili interesi in osvobodjenje Slovanov v resnici najvišji ideal. Med vsemi se je najbolj odklikoval v denuncijantstvu pater Zakrajšek, kateri je prav pridno zahajal v Washington poročat nerisnico, da imajo Slovenci neko boljševiško organizacijo itd. Pri tem jim niso bila nobena sredstva preumazana, samo da so ovirali pošteno in častivredno delo, in s tem ovirali osvobodjenje primorskih Slovincem.

Da pa bo njih delo še bolj destruktivno in v škodo celokupnemu narodu, so ustanovili svojo organizacijo in si osvojili tako imenovano Krško deklaracijo. S to deklaracijo so šli med Slovence na tej in oni strani morja ter oznanjevali, kako je Peter, kralj srbski, demokratičen mož, da gre med svoje seljake, s katerimi pleše kolo itd. Njim nikdar ni bilo za združitev in osvobodjenje Slovanov, samo pridigali so nam, da se bo med cedil pod srbsko monarhijo, da sravno so par let prej vpili "Srbe na vrbe" in klicali "Živijo Franc Jožef Habsburški" ter molili zanj, za njegovo zmago in da bi bog pomagal pomoriti vse Srbe itd. Brezdvoma so bile še druge temne sile s slovenskimi klerikalci in srbskimi monarhisti, katere so ovirale in onemogočale pošteno propagando v prid primorskim Slovincem in drugim Jugoslovancem.

Med njimi je bila prav dobro zastopana oficijelna Italija, katere je poslala takoj po vojni 35 uradnikov s 30 milijoni lir, s katerimi so vodili nepošteno propagando proti primorskim Slovincem. Imeli so v New York svoj urad pod imenom Italian American News Bureau in od tam pošiljali neresnična poročila vsem javnim uradnikom in časopisom v Ameriki. Spominjam se, kako so takrat pisali milwauški angleški listi, ki so prejeli poročila in informacije iz omenjenega urada. Pisali so med drugim, da tam na Primorskem živi nekaj Slovanov, toda so še popolnoma barbari ter da potrebujejo italijanske civilizacije. Mi smo jim po svoji najboljši moči odgovorjali, od svoje strani sem podal vse najboljše podatke še od leta 1930.

Ko se je vrnilo ljudsko štetje v Trstu, so tam Italijani ponaredili nad 30 tisoč pol s tem, da so Slovence prepisali za Italijane. Med njimi je bil celo državnozborski kandidat narodne napredne stranke Ivan Škerjanc zapisan za Italijana s celo družino.

žino. Še mnogo drugega je s tem v zvezi, toda je preveč, da bi mogel na tem mestu vse navesti.

Toda oni so bili finančno močnejši, ter tudi vztrajali, da je šla Italija v vojno z namenom, da dobi Primorje in druge slovenske in tirolske pokrajine.

Tukaj je le nekaj podatkov in informacij, zakaj ni bila organizacija JRZ uspešna in pa odgovor vsem onim, katerim je narod le na jeziku in kateri zadaje čase posvajajo one pe klerikalnih še tisočkrat premote fraze, katere jim ne delajo nobene časti, ampak samo kažejo njih praznoto.

Članstvo JRZ je izvršilo veličastno delo, in sicer v zelo kratkem času. Zbirati zgodovinske in geografske podatke o naši stari domovini, zbirati material za jugoslovansko revijo ter potom iste informirati vse člane kongresa in kabineta ter druge javne uradnike in časopise, ter sploh vso ameriško javnost, katere je bila slabo ali napačno informirana o nas. Nadalje pošiljati deputacije v Washington, hoditi po sejah in konvencijah, pobirati peticije za naravno konferenco. Koliko truda je vse to zahtevalo, ve le tisti, ki je to akusi in resno delal. Spominjam se še, kaj sem vse spisal, ko sem šel s peticijo okoli, ker je bilo v mnogih krajih težko ljudi prepričati, zakaj gre.

Ker sem ravnal pri tem, kako se nam je godilo, ko smo pobirali podpise na peticijo, naj omenim dogodek, ki se mi je pripetil. Ko sem prišel v neko hišo, v kateri so imeli mnogo moških na stanovanju in hrani, sem dobil samo ženo s otroci. Na vprašanje, kje so drugi, mi pojasni, da so vsi v kleti. Grem torej v klet in vidim dva sedeti na kolidi, ki sta prav nerodno raztegovala vsak svoj mehi. Drugi pa so se zagnali proti meni, naj pijem. Ko enemu izmed njih podam v roko peticijo, mu je takoj padla na tla, kjer je bilo dva palca na debelo vina po tleh. Prizor, ki je sledil, je boljše, da zamočim. Pripomniti je treba, da takrat se je delalo in služilo in ljudje so mislili, da bo vedno tako. Omenil sem to, da bi v bodoče računali z vsemi dogodki in ovirami, takimi kot so, in se iz njih učili, ne pa kar enostavno vpiti, "denar imate, pa nočete odrediti naših bratov!"

Ob zaključku rečem še to, da bi bili tisti kričali lahko pomagali, ko je bil čas za to, ker pa niso, bi jim svetoval, da naj bodo pripravljeni na bodoče možnosti.

Frank Čadek.

(Konec.)

O maskeradi

Meadow Lands, Pa. — Včasih smo večkrat kaj čitali iz naše naselbine, a zadnje čase je vse nekak tiho. Naš dramski klub se je bil namenil prirediti maskerado veselico, ki se je vršila dne 8. februarja. Zabava je bila dobra in tudi povojno občinska. Imeli smo priliko videti različne maske in naravno tudi maskare. Precej se je postavila ciganka, je prekratko bisago je imela, v kateri je imela "bejblja"; dobra sta bila tudi Indijanc in Indijanka in še več maske. Imeli smo izvrstno godbo in vanka plesal željna oseba, bodisi stara ali mlada, si je lahko ogrela noge. Dramskemu klubu želimo veliko uspeha v bodoče in Prosveti pa mnogo novih naročnikov v tem letu. — A. Asman.

Green na govorniški turi

Greenville, N. C. — Predsednik Ameriške delavske federacije William Green je 26. februarja govoril na shodu v mestnem avditoriju. Šod je sklical delavski svet in je bil dobro obiskan.

To je druga Greenova govorniška tura v južnih državah. Predsednik bo govoril na shodih v industrijskih središčih juga, katere ni obiskal na svoji prvi turi.

Izgovor

"Kadar vas pokličem, Fanika, morate takoj priti! Mar niste slišali zvonjenja?" — "Sem, ampak šele, ko ste petič pozvonili."

Obžalovanje

"Obžalujete, da ste razbili stolec svoji ženi na glavi?" — "Da, slavna sodinja, za mi je, bila je še čisto nova."

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Tel. Rockford 4904

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBOR:

VINCENT CAINKAR, predsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAS NOVAK, tajnik bol. oddelka.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI

ANDREW VIDRICH, prvi podpredsednik, 609 Russell Ave., Johnstown, Pa.
DONALD J. LOTRICH, drugi podpreds., 1937 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
JOHN J. ZAVERTNIK, gl. sadravnik.....3724 W. 26th St., Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBOR:

FRANK ALESH, predsednik.....2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
JOHN OLIP.....3824 W. 27th St., Chicago, Ill.
JOSEPH SISKOVICH.....1006 E. 74th Street, Cleveland, Ohio.

POROČNI ODBOR:

JOHN GORSEK, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON SULAR.....Box 27, Arma, Kans.
JOHN TRČELJ.....Box 257, Strabane, Pa.
FRANK PODBOJ.....Box 61, Park Hill, Pa.
FRANCES ZAKOVSEK.....1816 Adams St., No. Chicago, Ill.

OKROŽNI ZASTOPNIKI:

GEORGE SMREKAR, prvo okrožje.....127 Main Ave., W. Aliquippa, Pa.
JOHN LOKAR JR., drugo okrožje.....606 E. 162nd St., Cleveland, Ohio.
FRANK LEKSA, tretje okrožje.....P. O. Box 584, Mulberry, Kans.
FRANK KLUN, četrto okrožje.....Box 658, Chisholm, Minn.
FRANK KLOPČIC, peto okrožje.....P. O. Dine, Wyo.

NADZORNI ODBOR:

FRANK BAITZ, predsednik.....2639 W. 26th St., Chicago, Ill.
ALBERT HRAST.....855 S. Pierce St., Milwaukee, Wis.
MICHAEL PLESHE.....510 Madison Ave., N. S., Pittsburgh, Pa.

POŠTNO: — Korespondenca s glavnimi odborniki, ki dajejo v gl. uradu, se vrši takole: VRA PISMA, ki so namenjena na pošto gl. predsednika, naj se navede na predsedništvo VSE DENARNE peticije in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in jednote roba, naj se pošljejo na gl. tajništvo. Vse zadeve, ki se tičejo gl. blagajnika, naj se pošljejo na bl. tajništvo. VSE PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj se pošljejo Frank Zajec, predsednik nadzornega odbora. VSE PRIZIVI na gl. poročni odbor se naj pošljejo na John Gorška, predsednik poročnega odbora. VSI DOPISI in drugi opidi, nomenklatura, oglasi, naročila in vseh vse, kar je v zvezi s glavnim odborom, naj se pošljejo na "PROSVETA", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. **NOTA:** Correspondence with the Supreme Office should be addressed as follows: Communications for the supreme president should be addressed to him. All communications of money and business concerning judges and members other than stock holders should be addressed to the secretary's office. Matters of stock holders should be addressed to the assistant secretary. Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him. **Complaints** concerning the work of the executive board should be addressed to Frank Baitz, chairman of the Board of Supervisors. **Charges, complaints and appeals** should be addressed to John Gorška, chairman, Judicial Committee. **Articles** for publication, announcements, advertisements, subscriptions and all other business pertaining to the official organ should be addressed to "PROSVETA".

Frank Lukancich: ZA NAŠE FARMARJE

Izmed vseh različnih poljedelskih produktov na farmi je perutninarstvo najvažnejše. Perutnina in jajca nam dajejo zdravo, tvegano, svežo in tečno vsakdanjo hrano. Lahko rečemo, da je več ljudi, ki gojijo perutnino bodisi na farmah, malih poselstvih ali kjer si bode, kakor kateri drugi pridelek poljedelstva ali živinoreje. Iz tega je razumljivo, da nam perutnina ne daje samo del dobre in zdrave hrane, pač pa še poleg tega lepe dobičke in vsakdanjo zabavo.

Zadnja leta se je kokošjereja v Združenih državah znatno izboljšala in ogromno napredovala. Vse metode te reje so se spremenile v pravo umetnost. Iz teh malih živalic je nastala v Združenih državah bilijonska industrija. Ni mogoče natančno doletiti ravno koliko je perutnino v Združenih državah, pač pa je pokazalo štetje iz leta 1920, da je v Zdr. državah 6.448.343 farm in od teh 5.852.040, na katerih poročajo, da goje perutnino.

Torej izmed šest farm se goji perutnina na petih, po nekaterih samo perutnina in po drugih mešano z drugo živino. Istega leta je bilo v Združenih državah proizvedenega blaga, to je perutnine in njenih produktov, jajec, mesa, perja itd., v vrednosti \$1.034.476.860. Tukaj pa še ni vse všteto, to je le nekako bolj površno le s farm, ni pa všteto na tisoče perutninarjev po mestih in okolih pri malih poselstvih in najemnikih po raznih industrijskih državah.

(Dalje prihodnjik.)

